ผลการดำเนินการกองทุนประกันสังคม

ไตรมาส 3 ปี 2566

โดย: กลุ่มงานสถิติและคณิตศาสตร์ประกันภัย
กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

1. สถานประกอบการและผู้ประกันตน ไตรมาส 3 ปี 2566

- **สถานประกอบการ**

สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 มีจำนวน 517,131 แห่ง เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาจำนวน 3,569 แห่ง หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 73.19 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด

แผนภูมิ 1 จำนวนสถานประกอบการ ปี 2561 – 2566

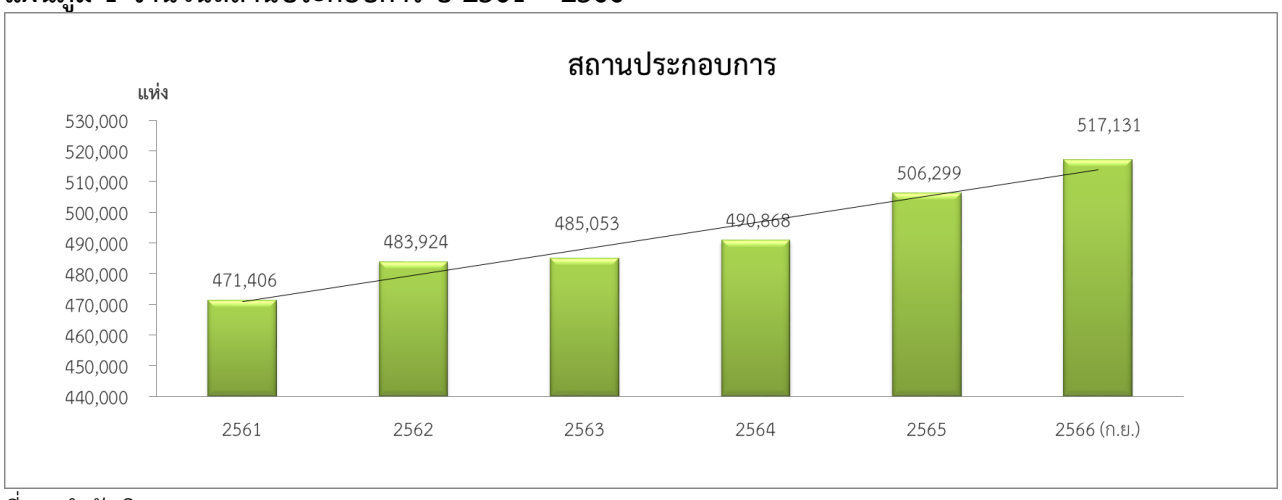

ที่มา: สำนักเงินสมทบ

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 ประมวลผลเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2566

- **ผู้ประกันตน**

ผู้ประกันตนในความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมทุกมาตรา ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 มีจำนวน 24,625,325 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 114,619 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.47 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 409,148 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.69 ทั้งนี้ จำแนกเป็น

- ผู้ประกันตนมาตรา 33 จำนวน 11,842,335 คน

ประกอบด้วย ผู้ประกันตนสัญชาติไทยจำนวน 10,472,407 คน คิดเป็นร้อยละ 88.43 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ประกันตนต่างชาติ จำนวน 1,369,928 คน คิดเป็นร้อยละ 11.57 ของผู้ประกันตนมาตรา 33

- ผู้ประกันตนมาตรา 39 จำนวน 1,826,006 คน
- ผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 10,956,984 คน

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่า ผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นมากที่สุดเพิ่มขึ้นจำนวน 117,069 คน คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 รองลงมาคือผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้นจำนวน 21,883 คน คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.20 ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 ลดลงจำนวน 24,333 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 1.32 หรือเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นมากที่สุด จำนวน 380,079 คน คิดเป็นร้อยละ 3.32 รองลงมาคือผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้นจำนวน 102,480 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.94 ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 ลดลงจำนวน 73,411 คน หรือลดลงร้อยละ 3.86

แผนภูมิ 2 จำนวนผู้ประกันตน จำแนกตามมาตรา ปี 2561 – 2566

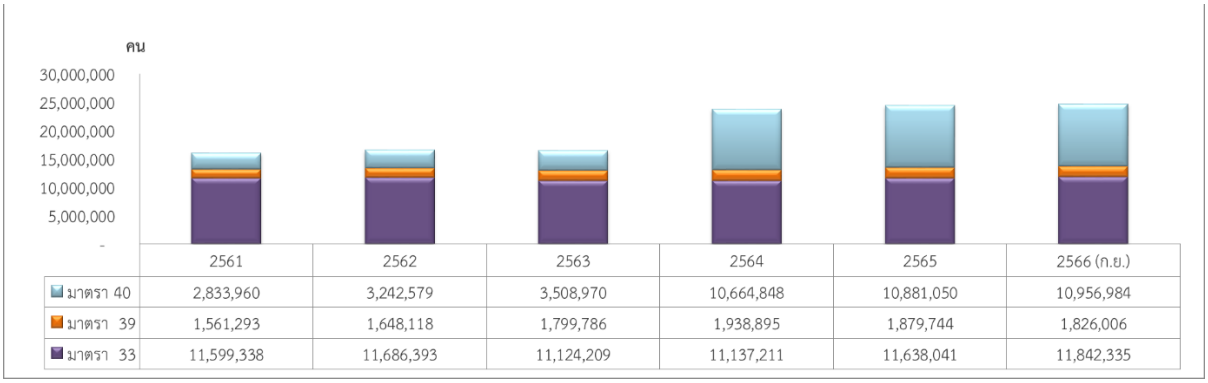

	2561	2562	2563	2564	2565	2566 (ก.ย.)
มาตรา 40	2,833,960	3,242,579	3,508,970	10,664,848	10,881,050	10,956,984
มาตรา 39	1,561,293	1,648,118	1,799,786	1,938,895	1,879,744	1,826,006
มาตรา 33	11,599,338	11,686,393	11,124,209	11,137,211	11,638,041	11,842,335

ที่มา : สำนักเงินสมทบ และสำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ

- **ผู้ประกันตนต่างชาติ**

ผู้ประกันตนต่างชาติที่อยู่ในระบบประกันสังคม คือ ผู้ประกันตนต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน มีหนังสือเดินทางและเข้าสู่ระบบประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 มีจำนวนผู้ประกันตนต่างชาติจำแนกตามสัญชาติได้ ดังนี้

- เมียนมา จำนวน 1,007,356 คน คิดเป็นร้อยละ 73.53
- กัมพูชา จำนวน 174,364 คน คิดเป็นร้อยละ 12.73
- ลาว จำนวน 67,771 คน คิดเป็นร้อยละ 4.95
- เวียดนาม จำนวน 1,570 คน คิดเป็นร้อยละ 0.11
- สัญชาติอื่นๆ จำนวน 118,867 คน คิดเป็นร้อยละ 8.68
- รวม จำนวน 1,369,928 คน คิดเป็นร้อยละ 100

เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติเพิ่มขึ้น 78,566 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.08 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีผู้ประกันตนต่างชาติเพิ่มขึ้น 250,884 คน หรือลดลงร้อยละ 22.42

- **ผู้ประกันตนจำแนกตามประเภทกิจการ**

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 ตามประเภทกิจการ พบว่า ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในประเภทกิจการการผลิต คิดเป็นร้อยละ 27.06 รองลงมา คือ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 15.39

2. เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 3 ปี 2566

กองทุนประกันสังคมเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ตั้งแต่ปี 2534 ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 เงินกองทุนประกันสังคม ตามงบการเงินมีจำนวน 2,440,736 ล้านบาท ดังนี้

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 4 กรณี (เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ และตาย) จำนวน 131,522 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.39

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน 2 กรณี (สงเคราะห์บุตร และชราภาพ) จำนวน 2,120,282 ล้านบาท (รวมเงินสำรองจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ จำนวน 1,842,288 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 86.87

- เงินกองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำนวน 164,978 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.76

- เงินกองทุนในส่วนของผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 23,945 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.98

หมายเหตุ: 1) เงินกองทุน 4 กรณี ได้รวมสิทธิประโยชน์กรณีทุพพลภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาว จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

2) ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพเป็นประโยชน์ทดแทนระยะยาวและเพิ่งเริ่มมีการจ่ายบำนาญชราภาพในปี 2557 จึงต้องมีการสำรองเงินไว้สำหรับภาระการจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต

3) มีการจัดสรรเงินกองทุนไปลงทุนทั้งสิ้น จำนวน 2,335,183 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 95.68 ของเงินกองทุนสะสมทั้งหมด

แผนภูมิ 3 เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 2 ปี 2566

หมายเหตุ : ข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

3. รายรับ – รายจ่าย ไตรมาส 3 ปี 2566

- **รายรับ**

กองทุนประกันสังคมมีรายรับหลักเข้ากองทุนจาก 3 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินสมทบรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน (ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมจากการให้ยืมหลักทรัพย์) และรายได้อื่น ๆ (ค่าธรรมเนียมรับ ค่าเปรียบเทียบปรับ เงินผูกพันที่ผู้มีสิทธิไม่มารับ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน เงินรับอื่น และเงินเพิ่มตามกฎหมาย) ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2566 กองทุนมีรายรับรวม 235,388 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายรับจากเงินสมทบ จำนวน 157,490 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 66.91 ของรายรับทั้งหมด
- ผลตอบแทน จำนวน 77,489 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.92 ของรายรับทั้งหมด
- รายรับอื่น ๆ จำนวน 409 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของรายรับทั้งหมด

- **รายจ่าย**

รายจ่ายของกองทุนประกันสังคมประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ คือ รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน ค่าบริหารสำนักงาน และรายจ่ายอื่น ๆ (หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ ค่าจ้างผู้จัดการกองทุนย่อย และขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน) ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2566 กองทุนมีรายจ่ายรวม 123,671 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน จำนวน 91,128 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.69 ของรายจ่ายทั้งหมด (จำแนกเป็นกรณีเจ็บป่วยจำนวน 39,515 ล้านบาท กรณีคลอดบุตรจำนวน 4,948 ล้านบาท กรณีทุพพลภาพจำนวน 981 ล้านบาท กรณีตายจำนวน 2,165 ล้านบาท กรณีสงเคราะห์บุตรจำนวน 8,525 ล้านบาท กรณีชราภาพ 27,252 ล้านบาท กรณีว่างงานจำนวน 6,870 ล้านบาท และมาตรา 40 จำนวน 872 ล้านบาท)
- ค่าบริหารสำนักงาน จำนวน 6,852 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.54 ของรายจ่ายทั้งหมด
- รายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 25,691 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.77 ของรายจ่ายทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์สถิติตั้งแต่ปี 2560 – 2562 พบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากเงินสมทบรับที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจำนวนผู้ประกันตนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายรับ ซึ่งเกิดจากสำนักงานประกันสังคมมีการปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน รวมถึงการที่ผู้ประกันตนมีอัตราการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

ในปี 2563 - 2565 มีการลดอัตราเงินสมทบส่งผลให้เงินสมทบรับในปี 2563 - 2565 ลดลง ในขณะที่รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานเนื่องจากการเลิกจ้าง ลาออก และสิ้นสุดสัญญาจ้าง และการเพิ่มประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัยอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19

ในปี 2566 สถานการณ์ด้านโรคระบาดดีขึ้น และกลับเข้าสู่สภาวะปกติ รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานลดลง เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมาในสถานการณ์ด้านโรคระบาด

แผนภูมิ 4 รายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ปี 2561 – 2566 (ไตรมาส 3)

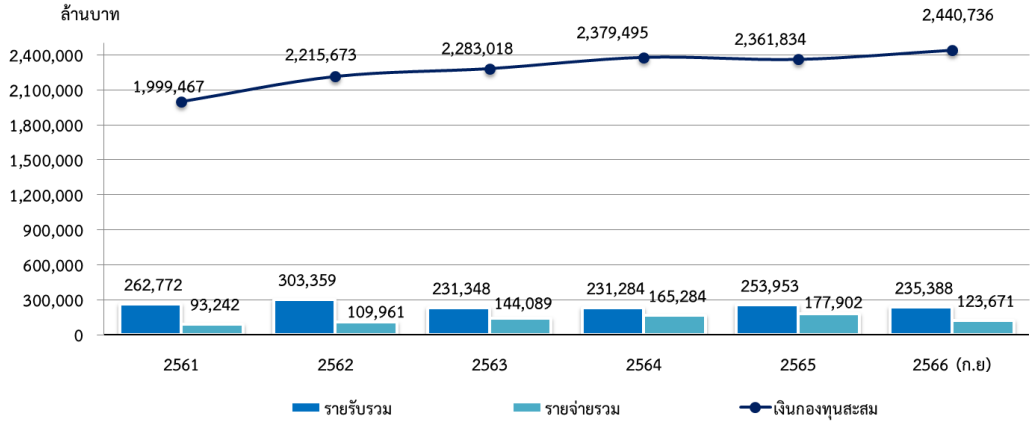

หมายเหตุ : ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของกองทุนประกันสังคม เป็นข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

4. การใช้บริการของผู้ประกันตน ไตรมาส 3 ปี 2566

กองทุนประกันสังคมให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกันตนด้วยสิทธิประโยชน์ 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ทั้งนี้ การนับจำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตนแต่ละกรณีแตกต่างกัน ดังนี้

กรณีเจ็บป่วย การนับจำนวนผู้ใช้บริการกรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนใช้บริการ (จำนวนราย) ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง ไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ค.-ก.ย.) มีผู้มาใช้บริการรวม 10,936,005 ราย เฉลี่ยเดือนละ 3,645,335 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 3,950,259 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.55
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,038,471 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.49

กรณีคลอดบุตร คือ จำนวนคนที่เบิกค่าคลอดบุตร ไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ค.–ก.ย.) มีผู้มาใช้บริการรวม 64,096 คน เฉลี่ยเดือนละ 21,365 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 5,140 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.72
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 150 คน หรือลดลงร้อยละ 0.23

กรณีทุพพลภาพ คือ จำนวนคนที่เป็นผู้ทุพพลภาพ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีก่อน เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ย.) มีผู้รับประโยชน์ทดแทน จำนวน 20,096 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทุพพลภาพรายใหม่ 701 คน เป็นผู้ทุพพลภาพแล้วถึงแก่ความตาย 210 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 433 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.20
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,269 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.74

กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต ไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ค. – ก.ย.) มีผู้เสียชีวิตรวม 8,354 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,785 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 102 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.24
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 539 คน หรือลดลงร้อยละ 6.06

กรณีสงเคราะห์บุตร นับตามจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่มีสิทธิ รวมทั้งรายเก่าและรายใหม่ เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน โดยบุตรแต่ละคนจะได้รับสิทธิต่อเนื่องจนอายุครบ 6 ปี ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ย.) มีจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่ได้รับเงินสงเคราะห์จำนวน 1,262,501 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 5,675 คน หรือลดลงร้อยละ 0.45
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 35,633 คน หรือลดลงร้อยละ 2.74

กรณีชราภาพ คือ จำนวนคนที่ได้รับบำเหน็จและบำนาญในปีนั้น ๆ ไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ค. – ก.ย.) มีผู้มารับบำเหน็จและบำนาญชราภาพรวม 693,931 คน (บำเหน็จชราภาพรวม 82,977 คน บำนาญชราภาพ 610,954 คน)

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 2,916 คน หรือลดลงร้อยละ 3.39 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 27,557 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.72
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 26,073 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.82 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 121,778 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.89

กรณีว่างงาน ไตรมาส 3 ปี 2566 (ก.ค. – ก.ย.) มีผู้รับประโยชน์ทดแทนรายใหม่จำนวน 210,474 ราย จำแนกตามสาเหตุว่างงานได้ดังนี้ สมัครใจลาออกจำนวน 177,020 ราย สิ้นสุดสัญญาจ้างจำนวน 11,394 ราย และถูกเลิกจ้างจำนวน 22,060 ราย เมื่อพิจารณาข้อมูลกรณีว่างงานรายใหม่

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 19,042 คน หรือลดลงร้อยละ 8.30
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 709 คน หรือลดลงร้อยละ 0.34

ตาราง 1 จำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39

ปี	จำนวนการบริการ (ราย)							
	เจ็บป่วย	คลอดบุตร	ทุพพลภาพ	ตาย	สงเคราะห์บุตร	ชราภาพ		ว่างงาน
						บำเหน็จ	บำนาญ	
2560	37,226,771	296,984	13,258	26,542	1,335,321	325,964	117,911	697,419
2561	36,191,966	292,897	14,500	28,166	1,323,873	289,139	170,001	641,829
2562	40,848,400	293,723	15,875	30,268	1,372,219	293,894	231,733	714,988
2563	39,293,674	282,621	17,138	30,124	1,336,844	277,192	321,358	1,212,307
2564	37,004,185	254,711	18,188	35,457	1,345,444	302,122	412,498	924,903
2565	42,041,504	237,799	19,134	34,648	1,292,868	247,795	513,639	773,666
2566 (ม.ค. – ก.ย.)	27,484,695	183,374	20,096	25,315	1,262,501	266,590	610,954	650,854

หมายเหตุ:

1. กรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง
2. กรณีคลอดบุตร คือ คนที่เบิกค่าคลอดบุตรทั้งผู้ประกันตนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง
3. กรณีทุพพลภาพ คือ ผู้ทุพพลภาพที่ขอรับเงินประโยชน์ทดแทน
4. กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต
5. กรณีสงเคราะห์บุตร คือ จำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่เบิกเงินสงเคราะห์บุตร
6. กรณีชราภาพ จำนวนผู้รับบำนาญ หมายถึง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคมของปี
7. กรณีว่างงาน คือ จำนวนผู้ประกันตนที่ได้รับอนุมัติรายใหม่ในแต่ละเดือน
8. กรณีทุพพลภาพ กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีบำนาญชราภาพ และกรณีว่างงาน จำนวนผู้ใช้บริการเป็นข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน